

Роль процесуальних фільтрів у адміністративному касаційному судочинстві

Автор: Берназюк Ян

Організація: Верховний Суд

Видання: Конституціоналіст · 2019

Дата публікації: 2024-08-29

Постійна адреса:

<https://constitutionalist.com.ua/rol-protseualnykh-filtriv-u-administrativnomu-kasatsijnomu-sudochynstvi/>

ПРАВО НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ ТА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

- Право особи на доступ до правосуддя гарантоване ст. 55 Основного Закону, положення якого є нормами прямої дії. Відповідно до наведеної статті Конституції України, кожному гарантується судовий захист його прав та свобод і можливість оскаржити до суду рішення, дії та бездіяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських об'єднань і посадових осіб.
- Згідно з ч. 1 та 5 ст. 125 Конституції України, судоустрій в Україні будується, зокрема, за принципом спеціалізації, відповідно до якого з метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди.
- Тобто для реалізації конституційного права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у сфері управлінської діяльності в Україні утворено систему адміністративних судів.
- Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України.
- Відповідно до п. 8 ч. 2 ст. 129 Конституції України до основних засад судочинства відноситься забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у визначених законом випадках. Аналогічне положення закріплене у п. 7 ч. 3 ст. 2 та ч. 1 ст. 13 КАС України, а також ч. 1 ст. 14 Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

ПЕРЕЛІК «ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФІЛЬТРІВ»

- До наявних «процесуальних фільтрів», як попередження перевантаження судової системи, зокрема, судів касаційної інстанції, можна віднести:
- 1. наявність передбачених законом справ, що не підлягають розгляду в судах;
- 2. обов'язок сторони сплатити судовий збір (скористатися встановленими законом пільгами);
- 3. обов'язок заявника належним чином оформити позов, апеляційну або касаційну скаргу;
- 4. обов'язок дотримуватися строків звернення до суду та вчинення певних процесуальних дій;
- 5. обов'язковість попереднього апеляційного оскарження судового рішення;
- 6. встановлена законом заборона зловживання процесуальними правами;
- 7. визначення категорій справ, що не підлягають апеляційному та касаційному оскарженню.

МЕТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ «ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФІЛЬТРІВ»

- 1. Розумне спрощення (підвищення ефективності) судового процесу для сторін за критерієм економії часу, фінансових та інших ресурсів.
- 2. Запобігання зловживанням правом (процедурою) касаційного оскарження судових рішень.

- 3. Захист права особи, на користь якої винесено судові рішення шляхом забезпечення справедливого балансу між інтересами сторін.
- 4. Зменшення навантаження на Верховний Суд як суд касаційної інстанції.
- 5. Забезпечення підвищення якості рішень Верховного Суду за рахунок зменшення кількості справ.
- 6. Спрямування діяльності Верховного Суду на виконання функції «суду права»:
- 6.1. усунення фундаментальних правових помилок, допущених судами нижчих інстанцій;
- 6.2. забезпечення єдності судової практики.

СТАТИСТИКА У КАСАЦІЙНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ

- В країнах ЄС касаційні суди слухають від 2 до 10 % поданих касаційних скарг.
- За період з 30 вересня 2016 по 31 січня 2019 року до Конституційного Суду України надійшло 1237 конституційних скарг, з яких кількості 393 (31%) було прийнято до попереднього розгляду, а 844 (69%) було повернуто суб'єктам права на конституційну скаргу як такі, що за формою не відповідали вимогам Закону.
- З 393 розподілених між суддями конституційних скарг відкрито, з урахуванням об'єднаних, 34 конституційних проваджень.

ЕЛЕМЕНТИ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ В ОСНОВІ «ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФІЛЬТРІВ»

- Обмеженість у праві на касаційне оскарження певних категорій справ (після їх розгляду в суді першої та апеляційної інстанції) ґрунтується на двох основних елементах принципу верховенства права:
- обов'язковість судового рішення;
- правова визначеність (для сторін спору).
- Сторони повинні розуміти, що після набрання рішенням законної сили, його потрібно виконувати, а не шукати підстави утримуватися від виконання, очікуючи рішення Верховного Суду.
- Принцип правової визначеності для сторін означає, що після розгляду справи у двох інстанціях, вони, як правило, вже не будуть нести ніяких додаткових витрат на адвокатів, знаходитися у стані невизначеності щодо предмету спору, тощо.
- Res judicata (скорочено від фрази «res judicata pro veritate habetur!») – правова доктрина, що походить із римського права і означає незмінність рішення, яке набрало законної сили, і передусім необхідність безпосереднього забезпечення його виконання.
- У межах 1-3 місяців, за загальним правилом, сторони повинні отримати судові рішення, яке набрало законної сили, виконати його і забути про судовий спір.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄДНОСТІ ПРАКТИКИ

- Забезпечення єдності судової практики (однакового та уніфікованого застосування закону) призведе до:
- 1) гарантування дотримання в Україні принципів:
 - - загальнообов'язковості закону (норм права);
 - - рівності усіх перед законом;
 - - правової визначеності (для всіх суб'єктів правовідносин).
- 2) зростання передбачуваності для міжнародних партнерів системи законодавства і, як наслідок, покращення результатів України у міжнародних рейтингах щодо дотримання прав людини, інвестиційної привабливості тощо;

- 3) підвищення рівня довіри населення до судів та інститутів влади, в цілому;
- 4) зниження кількості спорів та, відповідно, звернень до суду для їх вирішення;
- 5) реалізація положень ч. 1 ст. 57 Конституції України, яка передбачає, що кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

ВИМОГИ ДО УХВАЛИ ПРО ВІДМОВУ У ВІДКРИТТІ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

- 1) мотивувати;
- 2) застосовувати єдині підходи;
- 3) враховувати такі підходи до відкриття касаційних проваджень:
 - 3.1) дотримання балансу між якістю і кількістю розглянутих справ;
 - 3.2) дотримання принципу виваженої необхідності, а не всеосяжного касаційного перегляду;
 - 3.3) дотримання принципу правової визначеності для сторін справи шляхом швидкого остаточного вирішення спору.

ВЕРХОВНИЙ СУД – СУД ПРАВА

- Верховний Суд є, за своєю природою, є суд права, а не доказів (з'ясування обставин справи).
- Право на подачу касаційної скарги (звернення до суду касаційної інстанції) – це допоміжна, додаткова гарантія захисту прав особи, котра звертається до суду.
- Рішення Верховного Суду як правові інструменти:
 - забезпечують не лише формальне вирішення певної справи, а виступають формою врегулювання конкретного правового питання та, відповідно гарантують правову визначеність (дотримання принципу *res judicata*) для всіх суб'єктів права;
 - спрямовані, головним чином, на виявлення можливої «системної помилки» у судових рішеннях щодо застосування певних положень законодавства;
 - якщо завдання Конституційного Суду України – це тлумачення Конституції України та законів у контексті їх відповідності Конституції України, то завдання Верховного Суду – це, фактично, у межах розгляду конкретної справи, тлумачення норми законів та інших нормативно-правових актів в розрізі певних правовідносин;
 - містять правові позиції (виступають орієнтиром) для всіх судів (в т.ч. і для самого Верховного Суду), що дозволяє в загальному забезпечити на належному рівні конституційне право кожного на судовий захист;
 - приймаються не оперативно, а лише після всебічного вивчення проблеми і, відповідно, формування правової позиції “на роки”.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ

- Переконати суспільство у доцільності визнання нового статусу Верховного Суду як «суду права»:
- 1) мета касаційного перегляду справи – це вирішення проблеми, яка виходить за межі конкретної справи і одного приватного інтересу;
- 2) касаційний розгляд – це виняток, а не правило;
- 3) справи Верховного Суду – це, головним чином вирішення в межах одиначної справи «виключної правової проблеми»;

- 4) всі справи Верховного Суду – це «зразкові справи», тобто приклад для вирішення інших аналогічних спорів;
- 5) не повинно існувати такого поняття як «пріоритетність» певної категорії справ, яка має зникнути, а всі прийняті Верховним Судом касаційні скарги повинні стати пріоритетними;
- 6) Верховний Суд повинен спрямовувати свою діяльність, в першу чергу, на забезпечення загального інтересу. У теорії права існує підхід, згідно з яким загальне благо або громадські інтереси – це не інтереси держави, а інтереси, що приносять користь усьому суспільству або значущі для окремої соціальної спільноти і мають не разову, короточасну дію, а служать умовою життєдіяльності й розвитку суспільства (окремих соціальних спільнот) та орієнтовані на основоположні конституційні цінності.

ВИМОГИ ДО МОТИВУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ПОСТАНОВ ВЕРХОВНОГО СУДУ

- Відповідно до ч. 3 ст. 356 КАС України мотивувальна частина рішення суду касаційної інстанції викладається із зазначенням:
 1. мотивів прийняття або відхилення кожного аргументу, викладеного в касаційній скарзі та відзиві на касаційну скаргу;
 2. доводів, за якими суд касаційної інстанції погодився або не погодився з висновками суду першої та (або) апеляційної інстанції;
 3. висновків за результатами розгляду касаційної скарги з посиланням на норми права, якими керувався суд.
- Згідно з частиною першою статті 232 попередньої редакції КАСУ постанова суду касаційної інстанції складається з мотивувальної частини, в якій зазначаються:
 1. мотиви, з яких суд касаційної інстанції виходив при прийнятті постанови;
 2. положення закону, яким він керувався.

ОСОБЛИВІСТЬ ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕННЯ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ТА КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

- Суд апеляційної інстанції переглядає справу (стаття 308 КАС України):
 - в межах доводів та вимог апеляційної скарги та за наявними у справі і додатково поданими доказами;
 - перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції.
- Суд касаційної інстанції переглядає судові рішення (стаття 341 КАС України):
 - в межах доводів та вимог касаційної скарги та на підставі встановлених фактичних обставин справи;
 - перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права;
 - суд не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним;
 - суд не має права вирішувати питання про:
 - достовірність того чи іншого доказу,
 - про перевагу одних доказів над іншими,
 - збирати чи приймати до розгляду нові докази,
 - додатково перевіряти докази.

ПРАКТИКА (ПОЗИЦІЯ) ЄСПЛ СТОСОВНО КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ТА «ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФІЛЬТРІВ»

- Конвенція не зобов'язує держави створювати апеляційні або касаційні суди, проте, якщо вони створені, то особі має гарантуватися дотримання гарантій п. 1 ст. 6 ЄКПЛ на рівні цих судів, хоча у таких випадках можуть застосовуватися менш суворі стандарти.
- Право на доступ до суду не є абсолютним та може підлягати передбачуваним обмеженням, зокрема щодо умов прийнятності скарг; оскільки право на доступ до суду за своєю природою потребує регулювання державою, регулювання може змінюватися у часі та місці відповідно до потреб та ресурсів суспільства та окремих осіб.
- Для здійснення правосуддя вважається доцільним та достатнім забезпечення особі права на повторний перегляд її справи принаймні один раз судом, що має повну юрисдикцію.
- Сама лише ймовірність існування двох думок стосовно предмета спору або наявність сумнів у правильності рішення, яке набрало законної сили, не може бути самостійною підставою для оскарження судового рішення.
- Жодна сторона не має права вимагати перегляду остаточного та обов'язкового до виконання рішення суду лише з однією метою – домогтися повторного розгляду та винесення нового рішення у справі.
- Головною функцією судів вищих інстанцій з перегляду є розгляд правових питань, що мають важливе та виключне значення, усунення фундаментальних правових помилок і недоліків, допущених судами нижчих інстанцій, забезпечення єдності судової практики, уніфікованого та єдиного застосування права, а не новий розгляд справи. Відхід від цього принципу можливий лише тоді, коли цього вимагають вагомі підстави (непереможні обставини), які передбачені у законодавстві.

УХВАЛА ЄСПЛ щодо неприйнятності заяви у справі Азюковська проти України (Azyukovska v. Ukraine) від 09 жовтня 2018 року (заява № 26293/18)

- Заявниця скаржилась за п. 1 ст. 6 Конвенції, зокрема, на те, що відмова Верховного Суду у розгляді її касаційної скарги на підставі критерія малозначності справи становила порушення її права на доступ до суду.
- Європейський суд зазначив, що застосування критерію малозначності справи у цій справі було передбачуваним, справа розглянута судами двох інстанцій, які мали повну юрисдикцію, заявниця не продемонструвала наявності інших виключних обставин, які за положеннями кодексу могли вимагати касаційного розгляду справи.
- Європейський суд також зазначив, що в контексті аналізу застосування критерія *ratione valoris* (перекладається, як «на основі вартості» та вказує на критерій розподілу юрисдикції відповідно до вартості предмету спору) щодо доступу до вищих судових інстанцій він також брав до уваги наявність або відсутність питання щодо справедливості провадження, яке здійснювалось судами нижчих інстанцій.
- Суд не визнав, що мали місце порушення процесуальних гарантій п. 1 ст. 6 Конвенції, скарга була визнана очевидно необґрунтованою і непринятною *ratione materiae*, відповідно до п. 3 (а) ст. 35 Конвенції та відхилена згідно з п. 4 ст. 35 Конвенції.

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАКОНОДАВСТВА

- І. Зміни до Закону України «Про судовий збір»:
- Стаття 5. Пільги щодо сплати судового збору
- Вилучити категорію осіб, які звільняються від сплати судового збору за критерієм статусу, а не майнового стану.

- Примітка: Відповідно до ч 1 ст. 139 КАСУ при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі.
- Стаття 7. Повернення судового збору
- 1. Сплачена сума судового збору повертається за клопотанням особи, яка його сплатила, у в разі:
- 3) відмови у відкритті касаційного провадження у справі
- Вилучити цю норму

Матеріал 16

- II. Зміни до Кодексу адміністративного судочинства України
- Відповідно до частини четвертої статті 55 КАС України держава, територіальна громада бере участь у справі через відповідний орган державної влади, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник або представник.
- Передбачити, що у суді касаційної інстанції бере участь лише керівник або його заступник.
- Стаття 330. Форма і зміст касаційної скарги
- 2. У касаційній скарзі зазначаються:
- правова позиція Верховного Суду та/або Верховного Суду України (судове рішення, в якій вона сформована), що неправильно застосована чи не застосована судами, або нова правова позиція, яку необхідно сформулювати Верховному Суду чи відійти у встановленому порядку від вже сформованої.
- доводи наявності суспільного інтересу у вирішенні цієї справи та впливу на розвиток правової системи.

ПІДСТАВИ КАСАЦІЙНОГО ОСКАРЖЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У СПРАВАХ НЕЗНАЧНОЇ СКЛАДНОСТІ (Стаття 328 КАС України)

- Судові рішення у справах незначної складності не підлягають касаційному оскарженню, крім випадків, якщо:
- а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;
- б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до КАС України позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;
- в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;
- г) суд першої інстанції відніс справу до категорії справ незначної складності помилково.

МАЛОЗНАЧНІ СПРАВИ (Стаття 12 КАС України)

- прийняття громадян на публічну службу;
- розгляд звернення або запиту на інформацію;
- обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних та інших соціальних виплат;
- припинення юридичних осіб чи ФОП;
- щодо в'їзду (виїзду) на тимчасово окуповану територію;
- щодо перебування іноземців або осіб без громадянства на території України

- оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- стягнення грошових сум, що ґрунтуються на рішеннях суб'єкта владних повноважень, щодо яких завершився встановлений цим Кодексом строк оскарження;
- оскарження нормативно-правових актів, які відтворюють зміст або прийняті на виконання нормативно-правового акта, визнаного судом протиправним і недійсним;
- типові справи;
- інші справи, у яких суд дійде висновку про їх незначну складність, за винятком справ, які не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного позовного провадження.

СПРАВИ, ЯКІ НЕ МОЖУТЬ РОЗГЛЯДАТИСЯ ЗА ПРАВИЛАМИ СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ (частина четверта статті 257 КАС України)

- щодо оскарження нормативно-правових актів;
- про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності;
- щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ МАЛОЗНАЧИМИХ СПРАВ

- Представником сторони у справі може бути будь-яка фізична особа, яка має відповідну адміністративну процесуальну дієздатність (ч. 2 ст. 57).
- Розгляд справи по суті розпочинається через п'ятнадцять днів з дня відкриття провадження у справі, а процесуальні дії, строк вчинення яких відповідно до КАС України обмежений першим судовим засіданням у справі, можуть вчинятися протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження у справі (ч. 2 та 3 ст. 262).
- Розглядаються у строк не більше 30 днів з дня відкриття провадження у справі (ч. 2 ст. 263).
- Рішення у деяких з цих справ підлягають негайному виконанню (ст. 371).

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ВІДКРИТТІ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СПРАВ, РОЗГЛЯНУТИХ ЗА ПРАВИЛАМИ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ (Стаття 333 КАС України)

- У справах, розглянутих за правилами спрощеного позовного провадження ... суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо:
- 1) Верховний Суд уже викладав у своїй постанові висновок щодо питання правильного застосування норми права, порушеного в касаційній скарзі, і суд апеляційної інстанції переглянув судові рішення у відповідності з таким висновком;
- 2) правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЗА ПРАВИЛАМИ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

- Суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше шістдесяти днів з дня відкриття провадження у справі (ст. 258 КАСУ);
- Підготовче засідання не проводиться (ч. 3 ст. 262 КАСУ);
- Перше судове засідання у справі проводиться не пізніше тридцяти днів з дня відкриття провадження у справі. (ч. 4 ст. 262 КАСУ);
- Суд розглядає справу без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. Суд може відмовити в задоволенні клопотання сторони про розгляд справи в судовому засіданні з повідомленням сторін, якщо характер спірних правовідносин та предмет доказування у справі незначної складності не вимагають проведення судового засідання з повідомленням сторін для повного та всебічного встановлення обставин справи (ч. 5, 6 ст. 262 КАСУ);
- Клопотання про розгляд справи у судовому засіданні з повідомленням сторін відповідач має подати в строк для подання відзиву, а позивач – разом з позовом або не пізніше п'яти днів з дня отримання відзиву (ч. 7 ст. 262 КАСУ);
- При розгляді справи суд досліджує докази і письмові пояснення, викладені у заявах по суті справи, а у випадку розгляду справи з повідомленням (викликом) учасників справи - також заслуховує їх усні пояснення; судові дебати не проводяться (ч. 8 ст. 262 КАСУ).

ОБМЕЖЕННЯ, ЯКИХ ЗАЗНАЮТЬ УЧАСНИКИ СПРАВИ, ЯКА РОЗГЛЯДАЄТЬСЯ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

- скорочений строк на подачі заяву про відвід (стаття 39 КАС України);
- обмежене право позивача змінити предмет або підставу позову (стаття 47 КАС України);
- строк вступу у справу третіх осіб (стаття 49 КАС України);
- строк подачі заяви про виклик свідків (стаття 92 КАС України);
- строк направлення позивачем третім особам копії позовної заяви (стаття 171 КАС України);
- обмежене право на об'єднання справ в одне провадження (стаття 172 КАС України);
- строк складення судом повного тексту рішення (стаття 243 КАС України);
- строк розгляду справи (стаття 258 КАС України);
- не проводяться судові дебати (стаття 262 КАС України);
- не проводиться підготовче судове засідання (стаття 262 КАС України);
- наявність обов'язкової підстави для скасування судового рішення судом апеляційної інстанції та ухвалення нового рішення, якщо суд розглянув за правилами спрощеного позовного провадження справу, яка підлягала розгляду за правилами загального позовного провадження (стаття 317 КАС України).

НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ КАСАЦІЙНОМУ ОСКАРЖЕННЮ (СТАТТЯ 272 КАС України)

- щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій (Стаття 273 КАС України).
- щодо уточнення списку виборців (Стаття 274 КАС України).
- щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та

інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум (Стаття 275 КАС України).

- щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу (Стаття 276 КАС України).
- провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України (Стаття 277 КАС України).
- щодо гарантованого забезпечення потреб оборони (Стаття 282 КАС України).
- за зверненням органів доходів і зборів (Стаття 283 КАС України).
- за зверненням Служби безпеки України щодо накладення арешту на активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради Безпеки ООН, зняття арешту з таких активів та надання доступу до них (Стаття 284 КАС України).
- про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності (Стаття 285 КАС України).
- щодо притягнення до адміністративної відповідальності (Стаття 286 КАС України).
- з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби (Стаття 287 КАС України).

Файли матеріалу

[Оригінальний файл автора](#)